

De store miljøproblemene er summen av alle de små handlingene. Derfor er valgene du tar viktig for miljøet.

HVA KAN VI GJØRE?

VI KAN GÅ ELLER SYKLE PÅ KORTE TURER.

Hvis alle i Fredrikstad hadde latt bilen stå på turer under 3 km, ville vi spart miljøet for omtrent 5.800 tonn CO₂ i løpet av et år. Det tilsvarer nesten 3.000 reiser tur/retur til Kanariøyene for én person.

VI DROPPER EN FLYTUR.

En flyreise tur/retur Kanariøyene gir ca. 2 tonn CO₂-utslipp. Hvis alle i Fredrikstad hadde droppet en slik tur, ville det spart miljøet for omtrent 140.000 tonn CO₂.

VI KAN SLÅ AV STANDBY-STRØM.

Hadde alle i Fredrikstad skrudd av all standby-strøm ville vi spart nok til å forsyne alle husstandene i Trøgstad kommune med elektrisitet et helt år. Årlig bruker hver husholdning 1260 kWh på standby-strøm. Omregnet til CO₂ tilsvarer dette ca. 13.000 tonn.

VI KAN SENKE INNETEMPERATUREN MED ÉN GRAD.

Hvis alle i Fredrikstad hadde redusert innetemperaturen én grad, ville vi spart ca. 11 millioner kilowattimer – nok til å forsyne 623 husholdninger med strøm i et helt år. Det ville også spart miljøet for drøyt 4.000 tonn CO₂.

På 1 - 2 - 3 - 4 ville vi årlig spart CO₂ utslippene med 163.000 tonn. Det er 2,2 tonn per innbygger i Fredrikstad. Nå reiser ikke alle til syden og bilturer deles ofte i husholdningen, men det finnes nok av andre tiltak man kan supplere med. Se flere eksempler på hva du kan gjøre på www.gronnhverdag.no

I tonn CO₂ tilsvarer 5112 kjørte km med bil

Ingen begikk en større feil enn han som ikke gjorde noe, fordi han kunne gjøre så lite.

Edmund Burke

HUSKELISTE

Mine klimavaner

Kryss av det som passer for deg

Jeg vil:

TRANSPORT

- Sykle eller gå til jobben
- Reise kollektivt
- Ta tog istedenfor fly hvis det er mulig
- Sykle eller gå på korte turer
- La barna gå til skolen
- Betale klimaavgift på flyreiser
- Kjøpe mindre og bedre*
*www.gronabilister.se

ENERGI

- Senke temperaturen med en grad
- Slå av lys i rom som ikke er i bruk
- Bytte til sparepærer
- Dusje kort og installere sparedusj
- Slå av stand-by strøm
- Bytte til rentbrennende vedovn eller pelletsovn
- Installere varmepumpe
- Tenke enøk ved oppussing

AVFALL

- Unngå engangsprodukter
- Slutte å bruke engangsgrill
- Si nei takk til reklame i postkassa
- Reparere fremfor å kjøpe nytt
- Kildesortere og levere til gjenvinning
- Begynne med kompostering

INNKJØP

- Kjøpe mindre
- Kjøpe brukt
- Velge produkter med Svanemerket

MAT

- Spise mer frukt og grønnsaker
- Spise mindre oksekjøtt
- Velge økologiske matvarer
- Lage mat fra bunnen av
- Høste fra naturens spiskammer

Kan henges på kjøleskap eller oppslagstavle

JA!

Jeg tar klimasteget

Jeg blir deltaker i Grønn Hverdag

Jeg får tips og informasjon som gjør det enklere for meg å velge mer miljøvennlig

Send inn denne slippet eller registrer deg på www.gronnhverdag.no

FORNAVN

ETTERNAVN

ADRESSE

POSTNUMMER

POSTSTED

E-POSTADRESSE

FØDSELSÅR

Hvor mange er dere i husholdningen

Jeg ønsker å motta Grønn Hverdag magasin

pr. post

pr. e-post

Ja jeg vil gjerne stå på Grønn Hverdags nyhetsbrevliste (e-post)

Visste du at:

- I følge Østfoldpakke Fase 2 er 55 % av alle bilreiser i Fredrikstad og Sarpsborg på under 5 km og 24 % av alle reiser er på under 2 km.
- I følge Lavslippsutvalget er verdens årlige klimagassutslipp på 30 milliarder tonn. Hvis alle skulle sluppet ut like mye som nordmenn ville utslippet vært mer enn det dobbelte, 70 milliarder tonn.

KLIMATESTEN

Ønsker du å redusere din klimabelastning? Regn ut dine utslipp på Grønn Hverdags hjemmesider www.grønnhverdag.no

KLIMA-ORDLISTE

Drivhuseffekt

Den naturlige drivhuseffekten er en forutsetning for alt liv på jorda, og gjør at den globale gjennomsnittstemperaturen er rundt 15 grader. Drivhusgassene slipper energien fra solen ned til jordoverflaten, men hindrer varmestråling ut fra jorden igjen.

Menneskeskapte klimaendringer

Menneskelig aktivitet øker mengden drivhusgasser i atmosfæren. Vi reiser stadig lenger på ferie, kjører mer bil og har generelt et høyt forbruk. Slik aktivitet gir utslipp av drivhusgasser som igjen fører til mer ustabil vær, heving av havnivået, og endringer i flora og fauna.

Et våtere og mildere klima vil for eksempel være gunstig for flått.

Klimagasser

De vanligste klimagassene er karbondioksid (CO₂), metan (CH₄), lystgass (N₂O) og HFK-gasser. Klimagasser omtales også som drivhusgasser.

CO₂ ekvivalenter

Det er vanlig å regne om klimagassutslipp til såkalte CO₂-ekvivalenter. Det gjøres fordi klimagassene har forskjellig styrkegrad. For eksempel har metan 21 ganger sterkere oppvarmingseffekt enn CO₂. Det betyr at ett tonn metan tilsvarer 21 tonn CO₂-ekvivalenter.

Klimabillett

Når man kjøper en klimabillett innebærer det at man kompenserer for et klimagassutslipp, for eksempel som følge av en flyreise. Pengene klimabilletten koster, brukes til klimatiltak i utviklingsland. Dermed nøytraliseres utslippet til den som kjøper klimabilletten. Men selve utslippet fra reisen er akkurat like stort. Det er derfor viktig at vi i tillegg til å kjøpe klimabilletter er bevisste på vårt transport- og forbruksmønster.

Klimabillett kan kjøpes på flere nettsteder, for eksempel: www.mittklima.no

© Grønn Hverdag • Layout: Rune Endal • Trykk: Grøset

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Ta klimasteget

- det **DU** gjør teller!

Klimasteget er en liste over miljøhandlinger det er enkelt å komme i gang med. Kryss av og bli med på klimadugnaden.

CO₂
FREDRIKSTAD

O₂
FREDRIKSTAD

Grønn Hverdag
Svarsending 0236
0090 Oslo

Adressen betaler
for sending i Norge